

กลวิธีการแปลบทความด้านสุขภาพจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

**Strategies of Translation for Thai into English Health Texts of Students Majoring
in English for Communication**

สุพรรณณี อาศัยราช^{*1} และ ทรงพล สุขสุเมฆ²

Suphannee Arsairach^{*1} and Songpol Suksumek²

¹สาขาภาษาตะวันตก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี ประเทศไทย

²สาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ฉะเชิงเทรา ประเทศไทย

¹Department of Western Languages, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani, Thailand

²English Department, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao, Thailand

*Corresponding author, E-mail: suphannee_a@rmutt.ac.th, sanamoy@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลบทความด้านสุขภาพจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์หีบห่อแปลของบทความด้านสุขภาพจำนวน 32 เรื่อง โดยเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารเทียบเคียงระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละและความถี่ ผู้วิจัยพบกลวิธีการแปลแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคำและระดับโครงสร้าง กลวิธีแปลในระดับคำที่ผู้แปลใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้คำอ้างอิง (ร้อยละ 32.91) การเติมคำอธิบาย (ร้อยละ 13.42) และการตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป (ร้อยละ 12.16) ตามลำดับ สำหรับกลวิธีการแปลในระดับโครงสร้าง กลวิธีที่พบมากที่สุด ได้แก่ การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ (ร้อยละ 27.60) การเพิ่มคำในประโยค (ร้อยละ 24.96) และการปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี (ร้อยละ 14.88) ตามลำดับ

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล การแปลบทความด้านสุขภาพ การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

Abstract

The research aimed to analyze the translation strategies for translating health texts of students majoring in English for Communication, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. Thirty-two

texts related to health were selected as a sample. The researchers collected the data by analyzing equivalences between the original language and the target language. The analyzed data was presented by percentages and frequency. At the lexical level, the result revealed that the top-three strategies used most frequently were using reference words (32.91), giving the short explanation (13.42%), and words or idiom omission (12.16%). Furthermore, at the structure level, the three strategies appeared most frequently were changing word structure (27.60%), adding words in sentences (24.96%) and rearranging word order in phrases or sentences (14.88%).

Keywords: *Strategies for Translation, Health Text Translation, Thai-English Translation*

1. บทนำ

รัฐบาลไทยได้ประกาศนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พร้อมโมเดลทางเศรษฐกิจใหม่คือ ประเทศไทย 4.0 ซึ่งมุ่งให้ความสำคัญกับการลงทุนและทำธุรกิจกับต่างชาติ อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นอุตสาหกรรมหลัก 10 ประเภท (S-Curve) ซึ่งประเทศไทยมีความโดดเด่นและมีศักยภาพด้านการรักษาและบริการเพิ่มขึ้น เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอันดับที่ 13 ของโลก (นพพร คนไว, 2562) ล่ามหรือนักแปลที่มีความรู้เฉพาะทางด้านสุขภาพหรือการแพทย์จำเป็นต้องได้รับการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอ เพราะล่ามหรือนักแปลเป็นส่วนสำคัญที่องค์กรจำเป็นต้องมีเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และลูกค้าชาวต่างชาติ (สิริขวัญ สงวนผล, 2555; รัชณี ปิยะธำรงชัย, 2561) ด้วยเหตุนี้ การแปลและการล่ามจึงมีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรม เป็นทักษะที่จำเป็น ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อสร้างนักแปลหรือล่ามที่มีคุณภาพ

รายวิชาการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับเฉพาะสาขาสำหรับนักศึกษาศาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่มักฝึกในภาคส่วนของงานแปล และเมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษามักทำงานที่เกี่ยวข้องกับการแปลทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษากลวิธีการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพของผู้เรียน การทำงานของบัณฑิตในอนาคต การค้นพบกลวิธีการแปลที่ผู้เรียนใช้ สามารถนำไปพัฒนาวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นำไปประยุกต์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้และการวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในยุคประเทศไทย 4.0

บทความด้านสุขภาพเป็นงานเขียนที่ไม่ใช่วรรณกรรม (non-literary writing) เป็นตัวบทชนิดด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีคำศัพท์เฉพาะทาง ภาษาที่ใช้ค่อนข้างตรงไปตรงมา ไม่มีนัยแอบแฝง ไม่ใช่ภาษาที่ให้ความรู้สึก (sensory language) มากนัก (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2562; Taylor, 1998) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้งานนำความรู้ข้อเท็จจริง ข้อมูลไปใช้ประโยชน์โดยตรง จึงต้องเขียนอย่างชัดเจน ดังนั้นผู้แปลจึงต้องเลือกใช้วิธีการแปลโครงสร้างของประโยคให้เหมาะสมกับผู้รับสารในภาษาของปลายทาง ใช้คำให้สอดคล้องกับภาษาต้นฉบับ และอาจต้องอธิบาย

เพิ่มเติมหรือทำเชิงอรรถเพื่อความเข้าใจด้วย การแปลบทความชนิดนี้ไม่สามารถแปลคำต่อคำได้ มิฉะนั้นบทแปลจะไม่สื่อความหมายที่แท้จริงออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ (ทิพา เทพอักษรพงศ์, 2547)

ไนดาและเทเบอร์ (Nida and Taber, 1974) แบ่งกระบวนการแปลแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ความหมายและไวยากรณ์ของภาษาต้นฉบับ จุดมุ่งหมายของผู้เขียนก่อนการแปล 2) การถ่ายทอด (Transfer) เมื่อการวิเคราะห์แล้ว ผู้แปลต้องถ่ายทอดสาระสำคัญจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาแปล และ 3) การเขียน โครงสร้างใหม่ (Restructuring) ขั้นตอนนี้ผู้แปลต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษา เลือกคำแปล โครงสร้างในภาษาปลายทางที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ภาษาแปลที่เทียบเท่าต้นฉบับ และตอบสนองผู้รับสารได้อย่างเทียบเคียงต้นฉบับ

จากแนวคิดของไนดา (Nida, 1982) ที่กล่าวว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) และการถ่ายทอดรูปแบบ (form) ของข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ประกอบกับกระบวนการแปลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ไนดาให้ความสำคัญที่การแปลแบบรักษาความหมาย (meaning-based translation) มากกว่าการแปลแบบคำต่อคำ (word for word) ดังนั้น ผู้แปลจำเป็นต้องถ่ายทอดความคิดจากต้นฉบับมาเป็นภาษาแปลได้อย่างถูกต้อง ใช้คำสำนวนภาษาที่เหมาะสม เพื่อให้ภาษาแปลสามารถถ่ายทอดออกมาได้เทียบเคียงกับภาษาต้นฉบับ ซึ่งสัญลวี สายบัว (2550) ได้นำแนวคิดของไนดามาประยุกต์ไปสู่กระบวนการปรับบทแปลในบริบทไทย โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับคำ และระดับโครงสร้าง เนื่องจากแนวคิดทฤษฎีการแปลของไนดาสอดคล้องกับประเภทของเอกสารที่เป็นบทความด้านสุขภาพ อีกทั้งกระบวนการปรับบทแปลได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในบริบทไทย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีข้างต้นในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลบทความด้านสุขภาพจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กลวิธีการแปลที่ใช้ศึกษาในระดับคำ ได้แก่ 1) การเติมคำอธิบาย โดยผู้แปลต้องการให้ข้อมูลสั้นๆ หรือลักษณะนามเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น ในลักษณะที่สั้นกระชับ 2) การเลือกใช้คำตามบริบท โดยเฉพาะในกรณีที่ทำในต้นฉบับมีมากกว่าหนึ่งความหมายหรือคำที่มีความหมายอ้างอิงหลายนัย 3) การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ซึ่งคำหรือสำนวนที่ตัดทิ้งไปต้องเป็นคำที่ความหมายอ้างอิงไม่ปรากฏในภาษาปลายทาง ต้องไม่ใช่ความหมายที่สำคัญนัก และไม่ทำให้ความหมายของต้นฉบับผิดเพี้ยน 4) การใช้คำอ้างอิง เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำพุ่มเพื่อยหรือใช้คำซ้ำ 5) การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า เนื่องจากในแต่ละภาษา มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม ทำให้คำบางคำในภาษาต้นฉบับยากจะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาปลายทาง หรือไม่สามารถให้ภาพได้ชัดเจน เทียบเท่ากับภาษาต้นฉบับ เช่นคำว่า “สาธุไส้หมู” ไม่มีคำในภาษาอังกฤษ จึงแปลเพียง “dumpling” ซึ่งเป็นคำที่กว้างกว่า 6) การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ 7) การแทนที่ทางวัฒนธรรม ผู้แปลอาจปรับบทแปลให้อยู่ในบริบทของภาษาปลายทางเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและเห็นภาพที่ผู้เขียนต้องการสื่อมากกว่าด้วยการแปลตรงตัว และ 8) การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ

กลวิธีการแปลที่ใช้ศึกษาในระดับโครงสร้าง ได้แก่ 1) การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ ด้วยลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกัน ด้านคุณสมบัติและการทำงานของคำตามหน้าที่ทาง

ไวยากรณ์ในประโยค ทำให้ผู้แปลต้องเปลี่ยนโครงสร้างของคำในบางกรณี 2) การทับศัพท์ เป็นการปรับบทแปลระดับเสียง ผู้แปลจะใช้กลวิธีนี้ในกรณีที่ เป็นชื่อเฉพาะ 3) การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี เพราะ โครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมาก ดังนั้นจึงอาจต้องเรียงสลับที่คำใหม่ จากหัวไปท้ายหรือจากท้ายมาหัวเพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างภาษาไทย (สุพรรณิ อาศัยราช, ทศนีย์ จันดิยะ และจิราภรณ์ กาแก้ว, 2560; สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2562) เพื่อให้โครงสร้างภาษามีความหมายถูกต้อง เป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง 4) การเพิ่มและละคำในประโยค 5) การปรับใช้ Passive voice และ Active voice 6) การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่า เช่น การปรับระดับข้อความ เพื่อให้การนำเสนอบทแปลสามารถสื่อความเทียบเคียงกับต้นฉบับได้ 7) การแปลแบบเอาความ และ 8) การเปลี่ยนประโยคเป็นวลีหรือวลีเป็นประโยค

โดยสรุป กระบวนการแปลมีขั้นตอนที่เป็นระบบและซับซ้อน ต้องอาศัยความรู้ทางภาษาดั้งเดิมและภาษาปลายทางของผู้แปลเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อความออกมาได้เทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด อนึ่ง จากงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสำรวจคุณสมบัติของนักแปล” (พิมพ์พันธุ์ เวสสะ โกลล, 2546) พบว่า ความสามารถด้านภาษาดั้งเดิมและภาษาปลายทาง เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นที่สุดของนักแปล การวิเคราะห์กลวิธีการแปลเป็นส่วนสำคัญในการสะท้อนกระบวนการแปลและความสามารถด้านภาษาดั้งเดิมและภาษาปลายทางของผู้แปล หากผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักแปลที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องศึกษากลวิธีการแปลของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ในประเทศไทยงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการแปลบทความจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อยมาก และแทบไม่พบการศึกษาที่เจาะจงเฉพาะการแปลบทความทางด้านสุขภาพเลย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาประเด็นดังกล่าวเพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา ค้นคว้าวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีการแปลบทความด้านสุขภาพจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยศึกษาจากต้นฉบับภาษาไทยเกี่ยวกับสุขภาพกาย และบทแปลภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 32 เรื่อง แปลโดยนักศึกษาจำนวน 32 คน ซึ่งคัดเลือกมาจากทั้งหมด 38 เรื่อง โดยยึดตามเกณฑ์งานแปลของไนดา (Nida, 1982) และสัทญวี สายบัว (2550) คือ เป็นการแปล มิใช่การสรุปความหรือเรียบเรียงเอกสาร และผู้แปลไม่ใช่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นเพื่อแปลเอกสาร โดยเฉพาะ บทแปลข้างต้นนำมาจากงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายให้แปลตลอดหนึ่งภาคการศึกษา อันเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชา การแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางบันทึกข้อมูลวิเคราะห์กลวิธีการแปล โดยวิเคราะห์ระดับคำและโครงสร้างตามแนวคิดทฤษฎีของสัญญาวิ สายบัว (2550) ใช้เมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์กลวิธีการแปล หลังจากวิเคราะห์กลวิธีการแปลและบันทึกตัวอย่างของกลวิธีการแปล โดยเปรียบเทียบภาษาดั้งเดิมกับฉบับแปลให้เห็นชัดเจน นอกเหนือจากการวิเคราะห์เนื้อหาแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติค่าร้อยละและค่าความถี่ตามลำดับ

4. ผลการวิจัยและวิเคราะห์ผล

ผู้วิจัยนำเสนอวิเคราะห์กลวิธีการแปลบทความทางการศึกษาโดยแบ่งเป็นกลวิธีการแปลเป็น 2 ระดับคือ ระดับคำ และระดับโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

4.1 กลวิธีการแปลในระดับคำ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยและวิเคราะห์ผลในรูปแบบตารางทางสถิติและตัวอย่างข้อความที่พบจากวิเคราะห์กลวิธีแปลที่พบบ่อยในระดับคำ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนข้อความและค่าร้อยละของกลวิธีการแปลบทความด้านสุขภาพในระดับคำ

กลวิธีการแปลระดับคำ	จำนวนข้อความ (ความถี่)	ร้อยละ
1.การเติมคำอธิบาย		
- การเติมข้อความสั้นๆ	64	13.42
2. การเลือกใช้คำตามบริบท	52	10.90
3. การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป	58	12.16
4. การใช้คำอ้างอิง	157	32.91
5. การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะกว่า	21	4.40
6. การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ	47	9.85
7.การแทนที่ทางวัฒนธรรม	7	1.47
8. การใช้คำศัพท์เฉพาะ	49	10.27
9. การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ	22	4.61
รวม	477	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลวิธีในการแปลระดับคำที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้คำอ้างอิง (ร้อยละ 32.91) ลำดับต่อมาคือ การเติมคำอธิบาย (ร้อยละ 13.42) โดยเป็นการเติมข้อความสั้นๆ เท่านั้น ไม่มีการเติมคำอธิบายด้วยวิธีการอื่น สอดคล้องคือ การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป (ร้อยละ 12.16) ส่วนการแทนที่ทางวัฒนธรรมเป็นกลวิธีที่ผู้แปลใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.47)

สืบเนื่องจากตารางที่ 1 ผู้แปลขอนำเสนอตัวอย่างข้อความที่พบจากวิเคราะห์กลวิธีในระดับคำ โดยนำเสนอ 3 อันดับแรกที่พบได้บ่อยที่สุด ดังต่อไปนี้

4.1.1 การใช้คำอ้างอิง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ภาษาต้นฉบับ: เอนไซม์ คือโปรตีนชนิดหนึ่งซึ่งสร้างขึ้นในร่างกาย เอนไซม์ถือเป็นตัวช่วยเร่งปฏิกิริยาเคมีที่สำคัญในกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในร่างกาย (พิมพ์พรณ ลากเจริญ, ม.ป.ป.)

ภาษาปลายทาง: An enzyme is a kind of protein which is built in the human body. **It** helps to accelerate important chemical reactions in many processes in the body. (ผู้แปล G เอกสารชิ้นที่ 6)

คำอธิบาย: ผู้แปลเลือกใช้คำว่า It ซึ่งเป็นคำอ้างอิง (reference words) แทนที่จะใช้คำตรงตัวคือคำว่า enzyme หลายครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำของคำ

4.1.2 การเติมคำอธิบาย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 2

ภาษาต้นฉบับ: เมื่ออยู่ในภาวะเครียดนานๆ ระดับ “เซโรโทนิน” ในสมองจะลดลง (กอบกาญจน์ ไพบูลย์ ศิลป, ม.ป.ป.)

ภาษาปลายทาง: When you are stressed for long time, levels of Serotonin in the brain, **sometimes known as the happy chemical**, will be decreased. (ผู้แปล A เอกสารชิ้นที่ 1)

คำอธิบาย: ผู้แปลเติมคำอธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับเซโรโทนิน เพื่อให้ผู้อ่านทั่วไปเข้าใจถึงหน้าที่ของสารเซโรโทนิน

4.1.3 การตัดคำหรือส่วนทิ้งไป ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 3

ภาษาต้นฉบับ: เช่น รับประทานขนมปังธัญพืชแทนขนมปังขาว เปลี่ยนจาก**การทานเนย**เป็นชีสไขมันต่ำหรือแยม (Napatsakorn R., ม.ป.ป.)

ภาษาปลายทาง: For instance, you should eat whole wheat bread instead of white bread or butter instead of low-fat cheese or jam. (ผู้แปล C เอกสารชิ้นที่ 3)

คำอธิบาย : ผู้แปลเลือกตัดคำว่า “การทา” ออก โดยไม่แปล ซึ่งไม่ได้ทำให้ความหมายต้นฉบับผิดเพี้ยน

จากข้างต้นพบว่า ในงานแปลบทความด้านสุขภาพ กลวิธีในการแปลในระดับคำที่ใช้กันมากคือ การเติมคำอธิบาย อาจเนื่องด้วยมีผู้แปลอาจพิจารณาเห็นแล้วว่า มีคำจำนวนมากที่ควรต้องให้ข้อความอธิบายสั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยคำส่วนใหญ่ที่ผู้แปลใช้กลวิธีนี้คือ คำที่เป็นชื่อเฉพาะหรือคำศัพท์เฉพาะทาง (technical terms) เพียงอย่างเดียวไม่สามารถอธิบายความได้อย่างชัดเจน จึงจำเป็นต้องให้ข้อมูลสั้นๆ เพิ่มเติม

4.2 กลวิธีการแปลในระดับโครงสร้าง

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยและวิเคราะห์ผลในรูปแบบตารางทางสถิติและตัวอย่างข้อความที่พบจากวิเคราะห์กลวิธีแปลที่พบบ่อยในระดับโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนข้อความและคำร้อยละของกลวิธีการแปลบทความด้านสุขภาพในระดับโครงสร้าง

กลวิธีการแปลระดับโครงสร้าง	จำนวนข้อความ (ความถี่)	ร้อยละ
1. การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ	178	27.60
2. การทับศัพท์	30	4.65
3. การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี	96	14.88
4. การเพิ่มคำในประโยค	161	24.96
5. การปรับใช้ Passive voice และ Active voice	42	6.51
6. การปรับโครงสร้างในระดับที่สูงกว่าประโยค	45	6.98
7. การแปลแบบเอาความ	22	3.41
8. การละคำในประโยค	23	3.57
9. การปรับการใช้ปฏิเสธ	31	4.81
10. การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยค	17	2.64
รวม	645	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลวิธีในการแปลระดับ โครงสร้างที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเปลี่ยน โครงสร้างของคำ (ร้อยละ 27.60) ลำดับต่อมาคือ การเพิ่มคำในประโยค (ร้อยละ 24.96) และการปรับ ระเบียบวิธีเรียงคำในประ โยคหรือวลี (ร้อยละ 14.88) ส่วนกลวิธีในการแปลระดับ โครงสร้างเลือกใช้น้อยที่สุดคือ การ ปรับการใช้ปฏิเสธ (ร้อยละ 2.64)

สืบเนื่องจากตารางที่ 2 ผู้แปลขอนำเสนอตัวอย่างข้อความที่พบจากวิเคราะห์กลวิธีในระดับ โครงสร้าง โดย นำเสนอ 3 อันดับแรกที่พบได้บ่อยที่สุด ดังต่อไปนี้

4.2.1 การเปลี่ยน โครงสร้างของคำ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 4

ภาษาต้นฉบับ: การรับประทานอาหารเช้าเป็นการเติมพลังให้กับร่างกาย (อาหารเข้ามื่อสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม, ม.ป.ป.)

ภาษาปลายทาง: Having breakfast **boosts** energy within your body. (ผู้แปล R เอกสารชิ้นที่ 18)

คำอธิบาย: จาก การเติม (พลัง) ซึ่งเป็นคำนาม ผู้แปลเปลี่ยนเป็นคำกริยา (v.) คือ คำว่า boost (energy)

4.2.2 การเพิ่มคำในประโยค ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 5

ภาษาต้นฉบับ: สังเกตไหมว่า ความสุขที่เกิดขึ้นเป็นช่วงระยะเวลาสั้น (กรมสุขภาพจิต, ม.ป.ป.)

ภาษาปลายทาง: Have **you** ever noticed that happiness only lasts for a short period? (ผู้แปล T เอกสารชิ้นที่ 20)

คำอธิบาย: ผู้แปลเพิ่มประธานของประโยคคือคำว่า **you** เพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

4.2.3 การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 6

ภาษาดั้งเดิม: การประคบสมุนไพรเป็นวิธีการบำบัดรักษาของการแพทย์แผนไทยอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งสามารถนำไปใช้ควบคู่กับการนวดไทย โดยมากมักใช้วิธีการประคบสมุนไพรหลังจากทำการนวดเสร็จเรียบร้อยแล้ว (การประคบสมุนไพร, ม.ป.ป.)

ภาษาปลายทาง: Herbal ball compressing is **one of** the curing methods of Thai traditional medicine which is used together with Thai massage. **The herbal ball compressing** is often done after the massage. (ผู้แปล X เอกสารชิ้นที่ 24)

คำอธิบาย: ผู้แปลเปลี่ยนวิธีการเรียงคำในประโยค เพื่อถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และการใช้สำนวนภาษา (expression) ในภาษาอังกฤษ จะเห็นได้จากตัวอย่าง วลีที่ว่า “อีกวิธีหนึ่ง” จะอยู่ด้านหลังประโยค แต่ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า one of ... (หนึ่งใน...) นอกจากนี้ ยังมีการปรับลำดับการเรียงคำคุณศัพท์ (adj.) ในประโยคภาษาอังกฤษเพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ด้วย

เนื่องจากโครงสร้างภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันมาก ภาษาอังกฤษมีการเน้นคำ ทำนองเสียงสูง-ต่ำเพื่อบอกความหมาย แต่ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด มีพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ทำให้ความหมายเปลี่ยน นอกจากนี้ ยังมีความแตกต่างกันด้านอื่นๆ อีก เช่น วิธีการผูกประโยค การบอกกาล การผันกริยาให้สอดคล้อง ประโยคในภาษาอังกฤษต้องมีประธาน กริยาที่ชัดเจน แต่ในภาษาไทยเป็นภาษาที่มีขอบเขตประโยคไม่แน่นอน การละประธานหรือสามารถใช้กริยาหลายตัวต่อกันได้ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2562) ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงต้องปรับบทแปลเพื่อให้เป็นไปตามไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ แม้จะเป็นการปรับแปลในระดับโครงสร้าง พบว่าผู้แปลเลือกใช้การปรับระดับโครงสร้างของคำบอ่ยที่สุดเพื่อให้บทแปลของคนมีความหมายเทียบเคียงกับภาษาดั้งเดิม

5. สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์กลวิธีการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาศาขวิชากาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้บทสรุปการวิจัยดังข้างต้นและอภิปรายผลเกี่ยวกับกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้บ่อยที่สุด ดังต่อไปนี้

5.1 กลวิธีการแปลในระดับคำ

5.1.1 การใช้คำอ้างอิง (ร้อยละ 32.91) ในภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีการใช้คำอ้างอิง (references) ต่างกันในภาษาอังกฤษจะหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ แต่ใช้คำอ้างอิง เช่น คำสรรพนาม แทนเพื่อให้ข้อความกระชับ ผู้แปลจึงใช้กลวิธีนี้เป็นจำนวนมากเพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวซ้ำ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโอวจิ (Owji, 2013)

5.1.2 การเติมคำอธิบาย (ร้อยละ 13.42) โดยปรากฏเพียงแบบ การเติมข้อความสั้นๆ เท่านั้น ทั้งนี้อาจเพราะในบทความ มีคำศัพท์เฉพาะจำนวนมากที่ผู้แปลต้องการให้ข้อมูล เช่น สารเคมีต่างๆ ในร่างกายหรืออาหาร หรือกระบวนการรักษาตามหลักการแพทย์แผนไทย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้แปลต้องการอธิบายเพิ่มเติมแก่ผู้อ่านในลักษณะข้อความสั้นๆ กะทัดรัดเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น แต่ไม่ต้องการใส่ข้อมูลจำนวนมากแบบเชิงอรรถ เพราะจะขัดจังหวะ

การดำเนินเรื่องของผู้อ่าน เช่น Tryptophan, Serotonin ผู้แปลเพิ่มข้อความอธิบายสั้นๆ ถึงคุณสมบัติและหน้าที่ของสารเคมีดังกล่าวเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับสัญฉวี สายบัว (2550)

5.1.3 การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป (ร้อยละ 12.16) คำหรือสำนวนที่ตัดทิ้งไปต้องเป็นคำที่ความหมายอ้างอิงไม่ปรากฏในภาษาปลายทาง และต้องไม่ใช่ความหมายที่สำคัญนัก และไม่ทำให้ความหมายของต้นฉบับผิดเพี้ยน เช่น “...บางแห่งที่มีการปลูกผักออแกนิกถึงกับต้องกางมุ้งปลูกคอยประคบประหงมเหมือนลูกกันเลยทีเดียว...” ผู้แปลสามารถตัด “คอยประคบประหงมเหมือนลูกกันเลยทีเดียว” ออกได้เพราะไม่ได้ส่งผลต่อความหมายในต้นฉบับ จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้แปลเลือกตัดคำหรือสำนวนที่เป็นสิ่งเฉพาะ ซึ่งไม่ปรากฏในภาษาปลายทางแต่ความหมายที่ผู้เขียนต้องสื่อยังคงครบถ้วนอยู่

สรุปได้ว่า การงานแปลบทความด้านสุขภาพจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ กลวิธีในการแปลในระดับคำ ที่ใช้กันมากคือ การใช้คำอ้างอิง เนื่องจากมีผู้แปลอาจพิจารณาเห็นว่า ตามหลักภาษาอังกฤษจะหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ แต่มักใช้คำสรรพนาม หรือคำอ้างอิงประเภทต่างๆ แทนเพื่อให้ข้อความกระชับ

5.2 กลวิธีการแปลในระดับโครงสร้าง

5.2.1 การเปลี่ยนโครงสร้างของคำ (ร้อยละ 27.60) เป็นกลวิธีในการแปลระดับโครงสร้างที่ผู้แปลเลือกใช้มากที่สุด ธรรมชาติของภาษาอังกฤษและภาษาไทยในแง่มุมมองด้านความหมายของคำนั้นสามารถเทียบเคียงกันได้ (ศรันญา ผังสุวรรณดำรง, 2556) แต่ปัญหาคือ ด้วยลักษณะ โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมากทั้งด้านคุณสมบัติและการทำงานของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ในประโยค (สัญฉวี สายบัว, 2550) ทำให้ผู้แปลจำเป็นต้องเปลี่ยนโครงสร้างของคำ

5.2.2 การเพิ่มคำในประโยค (ร้อยละ 24.96) เนื่องจากไวยากรณ์ภาษาไทยสามารถละประธาน (Subject) หรือกรรม (Object) ได้ (กิติมา อินทร์ทรัพย์, 2550) ซึ่งแตกต่างจากไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่จำเป็นต้องมีประธานเสมอ การขาดประธานถือเป็นข้อผิดพลาดหนึ่งในการแปลและเขียนในภาษาอังกฤษ (เวลิกา มามูล, 2561) ดังนั้นผู้แปลจึงต้องเพิ่มคำที่เป็นประธานหรือกรรมเพื่อให้ประโยคในภาษาปลายทางถูกต้องตามกฎไวยากรณ์

5.2.3 การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี (ร้อยละ 4.80) เนื่องจากโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมากทำให้การถ่ายทอดจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาแปลจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างเพื่อความหมาย และความสละสลวยอ่านแล้วเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทาง ดังนั้นจึงอาจต้องเรียงสลับที่คำใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

สรุปได้ว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใช้กลวิธีการปรับบทแปลทั้ง 2 ระดับคือ ระดับคำ และระดับโครงสร้าง ซึ่งการปรับบทแปลในระดับคำสามารถพบได้บ่อยกว่าและทำได้ง่ายกว่าระดับโครงสร้าง ส่งผลให้แม้จะเป็นกลวิธีการแปลในระดับโครงสร้าง แต่การปรับระดับโครงสร้างของคำยังคงพบได้บ่อยที่สุด ทั้งนี้เพราะหน่วยคำเป็นสิ่งที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านได้อย่างมีความหมายก่อนหน่วยอื่น และหน่วยคำในภาษาอังกฤษยังสามารถให้ความหมายที่เทียบเคียงกับคำในภาษาไทยได้ดีอีกด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความแตกต่างระหว่างโครงสร้างของ

สองภาษา ทำให้ผู้แปลต้องปรับโครงสร้างระดับคำเพื่อให้สามารถคงความหมาย ถ่ายทอดให้ตรงกับต้นฉบับ และทำให้ภาษาปลายทางมีความสละสลวยเป็นธรรมชาติ

6. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณประจำปี 2562 จากทุนนักวิจัยรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

7. เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (มปป.). *เมื่อชีวิตเกิดทุกข์*. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2563 จาก

<https://www.pattanakit.net/index.php?lay=show&ac=article&Id=473832&Ntype=128>.

กอบกาญจน์ โปบุลย์ศิลป์. (ออนไลน์). *หยุดชิมเคร้าด้วยกล้วยหอม*. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2563 จาก

<https://goodlifeupdate.com/healthy-food/recipe/59059.html>.

การประคบสมุนไพร. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <https://www.doctor.or.th/article/detail/3168>.

กิติมา อินทร์พรชัย. (2550). *การละประธานในภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิพา เทพอักษรพงศ์. (2547). *การแปลเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพพร คนไฉ. (2562). *Thailand 4.0 ผู้การเป็น Medical Hub ของอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562 จาก

<https://web.tcdc.or.th/th/Articles/Detail/Thailand-Medical-Hub>.

พิมพ์พรณ ลากเจริญ. (ออนไลน์). “*เอนไซม์*” *กุญแจแห่งชีวิต*. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2563 จาก

<https://thaicam.go.th/>.

พิมพ์พันธุ์ เวสสะ โกศล. (2546). การสำรวจคุณสมบัติของนักแปล. *วารสารศิลปศาสตร์*, 3(1), 79-94.

รัชณี ปิยะธำรงชัย. (2561). บทบาทและปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมในการทำงานของล่ามภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ภายใต้บริบท “ความเป็นญี่ปุ่น”: กรณีศึกษาบริษัทญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมของไทย. *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 7(2), 51-90.

เวลิกามามูล. (2561). การปรับปรุงข้อผิดพลาดทางการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้โดยใช้แบบฝึกหัดการหาข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ (Error Identification). *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 6(2), 33-45.

ศรันญา ผังสุวรรณดำรง. (2556). *กลวิธีการแปลข้อความสร้างกำลังใจในเวปไซต์ LifeRevo.org*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สัญญาวิ สายบัว. (2550). *หลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สิริขวัญ สุวงวนผล. (2555). ญ่ปุ้กับกำรให้บริกำรสำทงกำรแพทย์เพื่อผู้ป่วยขำวต้งขำติ. *วารสารญ่ปุ้ศึกษำ*, 29(2), 92-107.
- สุพรรณิ ปั้นมณี. (2562). *แปลคิดแปลถูก คัมภีร์กำรแปลยุคใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ อาศัยราช, ทศนีย์ จันติยะ และจิรำรณั กำแก้ว. (2560). ปัญหำและกลวิธีกำรแปลบทความทงกำรศึกษำจากภำษำอังกฤษเป็นไทย ของนิสิตสำขำภำษำอังกฤษศึกษำ. *วารสารศำสตร์กำรศึกษำและกำรพัฒน์มณูษย์*, 1(1), 71-85.
- อำหำรเข้ำ มีอสำคัญที่ไม่ควรมอขำม. (ออนไลน์). สืบค้นจำก www.pobpad.com.
- Napatsakorn R. (ออนไลน์). อำหำรเข้ำสำคัญต่อกูกแ่ไหน. สืบค้นเมื่อ 1 มกรำคม 2563 จำก <https://th.theasianparent.com/author/yingyingz>.
- Nida, E. (1982). *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: E.J. Brill.
- Nida, E. and Taber, C. (1974). *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: E.J. Brill.
- Owji, Z. (2013). Translation Strategies: A Review and Comparison of Theories. *Translation Journal*, 17(1).
- Taylor, C. (1998). *Language to Language: A Practical and Theoretical Guide for Italian/English Translators*. Cambridge: Cambridge University Press.